МОРСКО УЧИЛИЩЕ празнува 50 години.

Вестник „ВАРНЕНСКИ НОВИНИ“ – броеве № 2551 и № 2552 от 9 и 10 август 1931 година.

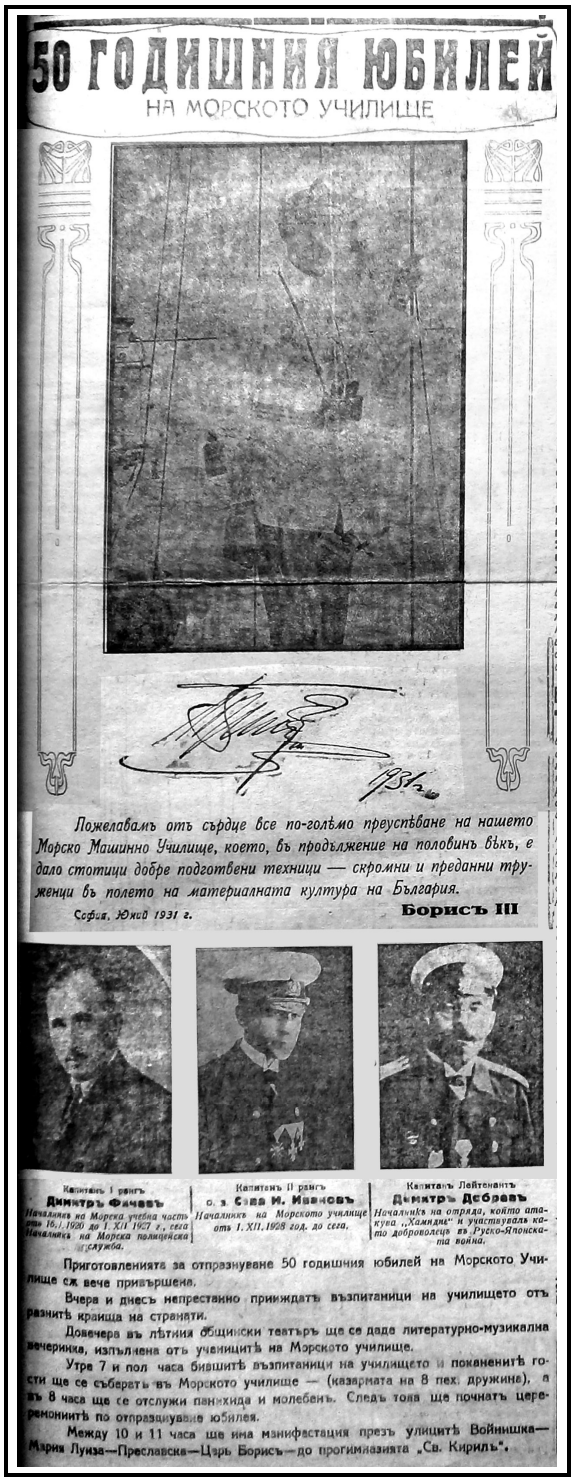

50 ГОДИШНИЯ ЮБИЛЕЙ
НА МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ

Пожелавамъ отъ сърдце все по-голѣмо преуспѣване на нашето Морско Машинно Училище, което, въ продължение на половинъ вѣкъ, е дало стотици добре подготвени техници — скромни и преданни труженици въ полето на материалната култура на България.

София, Юний 1931 г. **Борисъ III**

Капитанъ I ранг **Димитръ Фичевъ** — *Началникъ на Морска учебна часть отъ 16.I.1920 до 1.XII.1927 г., сега Началникъ на Морска полицейска служба.*

Капитанъ II ранг о.з. **Сава Н. Ивановъ** — *Началникъ на Морското училище отъ 1.XII.1928 год. до сега.*

Капитанъ Лейтенантъ **Димитръ Добревъ** — *Началникъ на отряда, който атакува „Хамидие“ и участвуваль като доброволецъ въ Руско-Японската война.*

Приготовленията за отпразнуване 50 годишния юбилей на Морското училище сж вече привършени.

Вчера и днесъ непрестанно приждатъ възпитаници на училището отъ разнитѣ краища на страната.

Довечера въ лѣтния общински театъръ ще се даде литературно-музикална вечеринка, изпълнена отъ ученицитѣ на Морското училище.

Утре 7 и пол часа бившитѣ възпитаници на училището и поканенитѣ гости ще се събератъ въ Морското училище — (казармата на 8 пех. дружине), а въ 8 часа ще се отслужи панахида и молебенъ. Следъ това ще почнатъ церемонитѣ по отпразнуване юбилея.

Между 10 и 11 часа ще има манифестация презъ улицитѣ Войнишка—Мария Луиза—Преславска—Царь Борисъ—до прогимназията „Св. Кирилъ“.



ГОД. XIX. БР. 2551 — ВАРНА, 9 АВГУСТЪ 1931 ГОД.

ЮБИЛЕЙ ВЪРНЕНСКИ

Варна. Б. Н. Морски Сговоръ ул. Ц. Борисъ, въ замѣна

Камарата

Платформата на новата власть

ТЕЛЕФОНЪ № 121

Това са фотокопията на части от **стр. 1 на бр. № 2551 от 9 август 1931 год. на вестника.** Горе е главата на броя, в ляво е копието на материала от тази страница. Следва текста (*в съвременен правопис*):

50 ГОДИШНИЯ ЮБИЛЕЙ
НА МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ

(следва снимка на Н.В. цар Борис III в парадна морска униформа и подписа му, 1931 г.)

Пожелавам от сърце все по-голямо преуспяване на нашето Морско Машинно Училище, което в продължение на половин век е дало стотици добре подготвени техници – скромни и предани труженици в полето на материалната култура на България.

София, юни 1931 г. **Борис III**

(следват три снимки на морски офицери с пояснителен текст под тях)

Капитан I ранг	Капитан II ранг	Капитан Лейтенант
Димитър Фичев	**о.з. Сава Н. Иванов**	**Димитър Добрев**
Началник на Морска учебна част от 16.I.1920 до 1.XII.1927 г., сега Началник на Морска полицейска служба.	Началник на Морското училище от 1.XII.1928 год. до сега.	Началник на отряда, който атакува „Хамидие“ и участва като доброволец в Руско-японската война.

Приготовленията за отпразнуване 50 годишния юбилей на Морското училище са вече привършени.

Вчера и днес непрестанно приждат възпитаници на училището от разните краища на страната.

Довечера в летния общински театър ще се даде литературно-музикална програма, изпълнявана от учениците на Морското училище.

Утре 7 и половина часа бившите възпитаници на училището и поканените гости ще се съберат в Морското училище – (казармата на 8 пех. дружина), а в 8 часа ще се отслужи панахида и молебен. След това ще почнат церемониите по отпразнуване на юбилея.

Между 10 и 11 часа ще има манифестация през улиците Войнишка–Мария Луиза–Преславска–Цар Борис – до прогимназията „Св. Кирил“.

Следва фотокопието на част от **стр. 2 на същия брой на вестника**, съдържащ два материала. Първият е от началника на Морската учебна част кап. I ранг Борис Стателов „**Половин вековния път**“; вторият е от възпитаника на Морското машинно училище Христо П. Спиров **„Как атакувахме „Хамидие““.** В текста са поместени снимки на кап. I ранг о.з. Борис Стателов, на мичман Георги Купов, командир на миноносеца „Дръзки“ по време на атаката на крайцера „Хамидие“ и на самия миноносец „Дръзки“. Тези материали са от „**Юбилейния сборник**“ за 50 годишната дейност на Морско училище, **том II „Неофициален отдел – Материали за историята на Морско училище и флота – 1881 – 1931 г.**“. Първият е статията на кап. I ранг Борис Стателов „**Кратък поглед върху изминатия половин вековен път на Морското училище**“, Варна, 10.VI.1931 г., поместена на стр. 3. Вторият е споменът на участвалият в боя на миноносец „Дръзки“ Христо П. Спиров **„Как атакувахме кръстосвача „Хамидие““**, поместена на стр. 112 (в 1931 г. той е Софийски окръжен инспектор по контрола на парните котли и резервоари). Тези материали са известни и са поместени като част от публикувания „**Юбилеен сборник**“ в сайта на **ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“** (http://www.naval-acad.bg/) в раздела „**Истории и традиции – юбилейни издания**“, поради което текстовете им тук няма да бъдат поместени.

Половинъ вѣковния пжть

Борисъ Стателовъ
Капитанъ I ранг въ запасъ
Морска учебна часть, Варна.



Капитанъ I р. о. з. **Борисъ Стателовъ**
Началникъ на Морска учебна часть
(отъ м. декемврий 1927 г. до сега).

Преди половинъ вѣкъ, когато свободителите на Батакъ и Брезово и още димящата кръвь на паднали борци за свободата, якупоси олицетворени отъ Ботевъ и Левски, се възроди, възкръсна, подобно на митическия „Сѣнимусъ" новото трето българско царство — животворящо, лжчезарно, пълно съ неудържима енергия за творчеството, съ синове прежизпълнени отъ високия и безкористенъ идеализъмъ въплотенъ имъ отъ титанитѣ по освободителното им дѣло, ство предъ Олтеря на Отечеството за да изградятъ незабравни основи на Родината.

Въ тая епоха, характеризиращо се съ всеобщо опиянение отъ достигнатъ, петъ вѣковно лелѣянъ блѣнъ и сбъднатa мечта, безшумно, но съ твърдата ржка на жичения синъ, съ откровението на непокварена проста и честна душа която за благото на родната считаше че е твърде малко да принесе себе си въ даръ съ неприкритата простота на чистосърдечието което прави тоя даръ свещенъ, българинътъ, възпеченъ стихийно въ всеобщящъ градежъ на държавата си, настжпи съ нова за него область. Българинътъ отново стжпи на водата. Надъ възкопата рѣка Дунавъ се развѣ гордо българския военноморски трицвѣтъ — основа се Дунавската флотилия отъ поверенитѣ ни отъ Русия 3 кораби 2 миноносеца и нѣколко катера, обслужвани отъ руски моряци.

Бѣше ли подготвенъ довчерашния робъ да се справи съ това ново за него начинание, можеше ли той да превъзмогне вродената му отъ легендарното подтисничество робство, отчужденость отъ водата, имаше ли той такъвъ самоуверенost да се впусне и въ тая область на държавно строителство, когато не вчера, слѣдъ рев, той бѣ дължанъ съ своитѣ кльощи на въоженитѣ мошии и страшно за империя на Исляма.

Както въ другитѣ области, така и тукъ българинътъ показва удивителни способности — имащъ по наследственостъ качества и българическа любовъ къмъ Родината. Струва ми самоувереностъ отъ българския синовъ потечи отъ всички кжтове на Българ... за да послужи отъ балка... ческото отечество дружбо...

Въ паметьта ми изникватъ споменитѣ на ученицитѣ отъ първитѣ випуски, много отъ които познавамъ като бивши старослужители отъ флота.

Послѣлайки въ машинната школа, отъ всички кжтове на България, съ голѣмъ ентусиазъмъ, азъ твърде скоро почувствувахъ че трѣбва усилено и въ кратъкъ срокъ да се сдобиятъ съ всички знания и опитности, за да се замѣстятъ руските машинни обслуга на кои предстоеше поставено да се оттегли отъ служба. И отъ тия първи българи, технически школници, безъ накакви пособия и учебници, обстоенията твърде незадоволително, лишения отъ противорѣчивитѣ схващания на често мѣнящитѣ се началници и преподаватели, но въоржжени съ здравъ разумъ, твърдость и любовъ къмъ Родината, превъзмогнаха всѣкви трудности и се влѣзе въ руската техническа обслуга на Дунавска флотилия, която тѣ изпълни и достойно замѣнѣче въ последствие. Единъ отъ тѣхъ се впуснаха въ частния животъ и достигнаха завидно благосъстояние, а други до старини останаха на служба въ флотитѣ участвуваха въ всички войни, които България води до днесъ. Тѣхната дейтелность и тѣхното държание, известни на тѣхнитѣ началници и на обществото, съ достойни за похвала и назидание, а тѣхната предность и любовъ къмъ флота, на която тѣ гледатъ като на своя свещена рожба, съ примѣръ за подражание.

Ето, такова основа, такива традиции поставиха въ Машинната школа първитѣ ученици.

Времето течеше и развитието на службата въ флота наложи да се учреди въ Варна Морска часть. Заедно съ това Машинната школа се премести въ Варна въ 1900 г.

Така почва новъ этапъ на развитието на Машинната школа, вече преименувана въ Машинно училище.

Морската часть се сдоби съ кжтосъвчя „Надежда" предстоящи да се купятъ миноносци, торпеда и мини за отбраната на бреговетѣ. Нуждата отъ машинни персонали бързо възрастне, а усъвършенствуващата се техника наложи да се разшири кржга на техническитѣ и въобще съ това и на общеобразователнитѣ имъ познания. Нѣщо повече, тѣ трѣбваше да взематъ вече ржководящата рожа на машинически, технически персоналъ въ флота. При липса на трудо техническо училище въ страната, само отъ споменатитѣ учебни заведения бивша поглъщаше по нѣколко души дърпащи по-способни служебно-правилни по-

доха собствени тѣхнически предприятия, нѣкои отъ които сж колосъ въ индустрията и гордость за България.

Следвайки възрастващитѣ чужди на флота и въ страната изобщо, и съобразно безспорнитѣ успѣшъ...ствания и новозвучащитѣ въ техниката. Машинното училище разшири себе на подготовката на своитѣ възпитаници и въ 1904 год. съ указъ № 90 отъ 30 XII 1904 г. бѣ признато за средно учебно заведение.

Нова епоха отъ развитието на училището, съ нови перспективи и нови задачи.

Училището започва да дава на флота компетентенъ офицерски машинен персоналъ, на страната солидно подготвени техници, заемащи отговорни служби. Часть отъ тѣхъ продължиха оправованието си въ чужбина и достигнаха като инженери отъ разни отрасли, до високо служебно и обще ствено положение.

Въ това положение училището прекара дъгия периодъ отъ войни. Неговитѣ възпитаници участвуваха въ тѣхъ войни въ флота и въ армията и достойно изпълниха дълга си.

Този последенъ атакъ на нашитѣ машинни училище, вече като средно учебно заведение, со дължи и е пичо дѣло на многословлия въ армията, а особенно въ флота, тогавашни началници на флота, артилерийския инженеръ полковникъ, а впоследствие генералъ Кирковъ. Именитъ въ нашата армия, военния педагогъ, той отдаде голѣма часть отъ грижитѣ си по командване флота на сестя та рожба — Машинно училище. Схващайки много добре че възпитаницитѣ на това училище трѣбва да бждатъ преди всичко съ високъ духъ, крайно и разумно дисциплинирани, той, нередъ съ голѣмото подобрение и разширение въ учебното дѣло и благоустройството на училището, като измени коренно методи на възпитанието имъ, всади и въдвори въ душитѣ и сърдцата имъ, нередъ съ здравитѣ устои на военната дисциплина възвишената любовъ къмъ Царя и Родината. Той осмисли тѣхната техническа дѣятелность, даде и националния смисъ на и канализира по пжтя служене на Родината. Съвършилитѣ Машинното Училище добиваха чинъ на техническия офицеръ.

Този периодъ отъ сжществуването на машинното училище е най свѣтлия му периодъ, ознаменуванъ съ отличнитѣ до които достигна благодеряние на желѣзната воля, твърдия характеръ, просвѣтения разумъ и жждия примѣръ на тогавашния началникъ на флота генералъ Кирковъ.

Нещастието, което сполетѣ България се отрази пагубно върху неговото разклатено вече, отъ непосилна отлична служба здраве. Генералъ Кирковъ не можа да понесе раздѣлването на тъй страстно желанитѣ мечти, за достигането на които той бѣ вложилъ живота си — той се оттегли отъ службата и скоро се преселя въ вѣчностьта.

Но какъвъ заветъ той остави на флота и въ частность и най-главно на Машинното училище.

Послѣвоенния периодъ на болѣзненъ животъ, характеризирующъ се съ особена моралня разрухъ, не докосна Машинното училище. Началници и учители, отъ*рмени подъ грижитѣ и насокитѣ на генералъ Кирковъ, съ дълбоко вече внедрена тъдиция за изключително високи граждански добродѣтели, не се разколебаха. Тѣ разбраха, че на редъ съ пребиваването на сояднe теоретически и практическа техническа подготовка трѣбва, преди всичко, да укрепятъ и правилно насочатъ своята воля въ достигане на общо българскитѣ напостигнатия идеали, да утвърдятъ и облагородятъ своя характеръ и кото резултатъ на това да се проникнатъ отъ резумните дисциплина на ума, волята и характера, за да бждатъ предни всичко, достойни български граждани

Въ тая насока Машинното училище кремне и се усъвършенствуше непрестанно.

На 5 юни 1929 год. съ указъ №870 машинното училище се реорганизира в преуч...ване въ Морско училище съ два отдѣли Мореходенъ и технически. На 1 августъ 1931 г. то за първи пжть отвори необходимия отдѣлъ.

Все тая, съ надия и из-

Хр. П. Сидеровъ
възпитаникъ на Морското машинно училище

КАКЪ АТАКУВАХМЕ „ХАМИДИЕ"



Миноносецътъ „Дрѣзки", който нанесе поражението на турския бронированъ крѣстосвачъ „Хамидие".

Балканската война на завари като ученици въ Бѣлградъ – Сърбия. Вестьта за сжюза на балканскитѣ народи противъ общия врагъ бѣ посрещната съ ентусиазъмъ отъ всички сърца. Моря отъ хора изляха рѣхте войната и братския сжюз между българи и сърби и като то ли за моментъ тѣ забравяха своята органическа умраза помежду си. Орат ри отъ всички трибуни на площадитѣ въ Бѣлградъ говорятъ за братския сжюз, за война противъ общия врагъ, безъ да забравятъ нито за моментъ, че сж преди всичко сърби пропити съ единъ съ кищо неоправданъ шовинизъмъ. Сладния фактъ бѣ незаменимъ: единъ отъ ораторитѣ, божи служитель, каза словено следното: „Следъ свършване войната съ Турция, нека всички прави сърби на забравятъ че отъ тукъ до Търново е сръбско".

Подъ впечатленията на преживѣното въ Бѣлградъ тръгнахъ за България и веднага следъ пристигането си заминахъ според мобилизационното си назначение за частьта си — Флота на Негово Величество, отъ където бѣхъ изпратенъ да нося службата въ Подвижната отбрана на миноносецъ „Дрѣзки" съ командиръ г. лейтенантъ Драгановъ и младши офицеръ г. мичманъ II р. Куповъ, при машинения персоналъ състоящъ само отъ възпитаници на Морското машинно училище, а именно: механикъ – лейтенантъ Ю. Панайотовъ и негови помощници азъ, Игнатъ Игнатовъ, Д. Геновъ, Гавриилъ Божковъ, Ст. Златарски и Недко Кезаковъ. Механицитѣ на останалитѣ миноносци, както и помощницитѣ като машинисти, още около 30 души, бѣха сжщо възпитаници на Морското машинно училище.

Назначението на миноносеца, дѣлящъ въ състава на подвижната отбрана, се опредѣли отъ наименованието на последната.

Следъ непрекъснати по близки и далечни крѣстосвания на отряда миноносци подъ командата г. капитанъ II р. Добревъ, взелъ живо участие въ руско-японската война като офицеръ отъ крайсера „Димитъръ Донски", на 6 ноември вечерьта се даде нареждане: „Миноносцитѣ да бждатъ готови и да чакатъ заповѣдь".

Подобни разпореждания се даваха твърде често, но дадения тази вечерь се отличаваше отъ другитѣ — тѣ се четѣха по лицата на командующия персоналъ, замисленостьта и сериозностьта на които караше неволно командующия персоналъ да трепне предъ неизвестностьта, която го чака средъ широкитѣ морски обятия.

Миноносецъ „Дрѣзки" е напълно готовъ, цѣлиятъ екипажъ, въ състава на който бѣхе и посочения по-горе възпитаница на Машинното училище, е по местата си. Лѣпсва само командира му г. лейтенантъ Драгановъ, който билъ заболѣлъ и отсъствието на когото за то момента на ожидание и неизвестность предразполагаше екипажа къмъ умание. Въ 9 часа вечерьта се даватъ бързи и тревожни не-

---

начителни колебания, протече половинъ вѣковния животъ и дѣятелность на Морското училище, което дадо не стрнатъ славия отличенъ техникъ, непрестанно стремящъ се къмъ усъвършенствуване и съ наслоени вече традиции, които дълбоко е врѣзали въ душитѣ и сърдцата ни дамата!

Бжди възторженъ идеалистъ: снѣвъ до безумство, живѣвъ въ България до фанатизъмъ, честенъ до самоотвержение.



Мичманъ Куповъ

и при неговъ помощникъ г. мичманъ II р. Кирилъ Минковъ.

Излѣзли на открато море и наредени въ възволичанъ строй по старшинство, всички четири миноносци сж подъ непосредствената команда на своитѣ командири и следватъ заповѣдитѣ на началника на отряда капитанъ II р. Добревъ, намиращъ се на отрядния миноносецъ „Храбри" съ командиръ г. лейтенантъ Алъовъ.

„Дрѣзки" се своя младши офицеръ за командиръ, е най-младшия миноносецъ, затова заема последно мѣсто въ строя.

Плаване обикновено но всички сж неспокойни и чувствуватъ че ще става нѣщо необикновено. Часътъ е 12 полунощь — смѣняватъ се I стрижа отъ службя за да се замѣстятъ отъ II такива, но никой на отива на почивка. Всички чакатъ но какво, що, никой отъ екипажа не знае. Правятъ се само догодки, до като въ 12 часа и 45 минути срещу 7 ноември 1912 г. се получи чрезъ сигнализация приблизително следната отправена заповѣдь: „Пригответе се за семостоятелна атака". Командирътъ на „Дрѣзки" спокойно заповѣда: „Всички по мѣстата си"! и започна атака срещу неприятеля при най - неблагоприятни условия, тъй като бѣше последния въ строя. Попадналъ подъ непрiятелския артилерийски огънь, командирътъ командува „малъкъ ходъ" и отвря артилерийска стрелба съ 47 м. м. орждие на миноносеца срещу тежката артилерия на неприятеля. Старшiятъ артилеристъ Маринъ Русевъ съ артилерийско спокойствие направляваше стрелбата, която бѣ насочена и съредоточена изключително срещу командирския корабъ. Презъ врето на този неравенъ артилерийски двубой, командирътъ съ рѣдко спокойствие и хладнокрвие направлява съ най-малъкъ ходъ миноносеца срещу неприятелския корабъ, като то сжщевременно дава заповѣдь за минна атака. Минната машинистъ, възпитаникъ отъ морското училище Недко Кезаковъ (сега покойникъ) съ достойно за възхищение себе отношение, възседналъ денисранов апаратъ, приготвяваше заедно съ доблестния корабникъ на миноносеца Михаилъ Гуевъ торпедото, което по заповѣдь трѣбваше да стреля мичманъ офицеръ начинъ II р. Минковъ (сжщо днесъ покойникъ) чрезъ дръжката което се намираше въ офицерското отдѣление.

На 150–200 метра отъ непрiятелския корабъ командирътъ заповѣда минната стрелба, за да може да се торпилира непрiятеля въ наш. отдѣл., е отъ тамъ и разрушителния ефектъ да бжде по-офикасенъ обаче вѣтрила на мичман о-фицеръ даде весѣчия и тогава корабника Михаилъ Гуевъ горното пристрела чрезъ горното приспособление и успѣ ха да нанесе поражение да нанесе поражение въ областьта на носа, което поражение спрѣ артилерийската му стрелба и остави да се чува само въ морето турското „Ялдахъ", и то отъ гигантъ на турскитѣ ескадра – модерния бронированъ крѣстосвачъ „Хамидие", който именно бѣ атакуванъ.

Машното българско „ура" на 20 ноември и отъ славния „Дрѣзки" заглуши турското „Ялдахъ" и окуражениятъ командирътъ даде заповѣдь да се атакува „Хамидие" и отъ другата страна.

Едва направилъ „Дрѣзки" своя обходъ, турцитѣ се окуражиха, дадоха сигнали за помощь и мигновенно „Дрѣзки" бѣше обграденъ съ турски контра-миноносци, отъ които трудно бѣше да се изтръгне и най-опитнятъ командиръ. Но и тукъ младия командиръ маневрира съ рѣдка вешина и умение до като си пробие пжть и взе курсъ къмъ Варна, дѣржейки се близо до брѣга. Преследваньтъ отъ две турски контраминоносци, които действуваха съ своята артилерия, „Дрѣзки" успѣваше да остане невзасегнатъ до като въ единъ моментъ, осѣтленъ добре отъ непрiятелскитѣ прожектори, биде олученъ въ зеднатъ димова трѣба, отъ която започнаха да излизатъ пламъци въ оформени огнени езици и по тоя начинъ миноносеца представляваше по-добръ и видима всредъ мрака на морето цель за непрiятеля; обаче командирa великолепно маневрираше и успѣваше сполучливо да се отбранява.

Въ разгара на преследването, падо забравения по ед на случайность недъ готвер ската машина голѣмия боенъ чукъ недъ комуха на котелното отделение и оняприятѣ, смѣтайки че е снарядъ, се изпокриха въ вжглищнитѣ ями, вследствие на което налагането на котлитѣ спадна до единъ незначителенъ минимумъ и положението на миноносеца ста-

---

Часътъ 6½ т... та, когато „Дрѣзки" средъ „ура" и ма... ствища. Сжщо... дирът се отвори ог... пия начальникъ на... дадоха първото нр... рапортъра на... който, още не сж... описа сѣдяно ... горскитѣ жорна ... 7 ноември 192...



Долу в ляво следва фотокопието на част от **стр. 1 на бр. № 2552 от 10 август 1931 год. на вестника**, съдържащ репортаж за празника проведен на 9 август. Следва текста (*в съвременен правопис*):



ГОД. XIX. БР. 2552

НОВИНИ ВАРНЕНСКИ

Варна, Б. Н. Морски Сговоръ ул. Ц. Борисъ, въ замѣна

Информационенъ ежедневникъ Главенъ редакторъ В. Юруковъ

ТЕЛЕФОНЪ № 121 | ОБЯВИ 2 лв. кв. см. Приемать се въ редак. „М. Луиза" 41 и въ аген. КУРИЕРЪ | Абонаментъ год. 300 лв. За странство 600 „

Единъ голѣмъ день въ Варна

ЮБИЛЕЯТЪ НА МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ

Молебена на площада предъ осма дружина. Н. В. Царя прави прегледъ на войскитѣ. Церемониаленъ маршъ. Отчета на училището. Рѣчьта на Н. В. Царя.

ТѢХНИ ВЕЛИЧЕСТВА ЦАРЯ И ЦАРИЦАТА

(по случай присъствието имъ въ днешното тържество).

ЕДИН ГОЛЯМ ДЕН ВЪВ ВАРНА

ЮБИЛЕЯТ НА МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ

Молебена на площада пред осма дружина. Н.В. Царя прави преглед на войските. Церемониален марш. Отчета на училището. Речта на Н.В. Царя.

(следват снимките на цар Борис III и царица Йоана с пояснителен текст под тях)

ТЕХНИ ВЕЛИЧЕСТВА ЦАРЯ И ЦАРИЦАТА

(по случай присъствието им в днешното тържество)

От ранни зори градът е на крак. Варна празнува един голям празник – празникът на Морското училище. Градът е окичен със знамена. По Главните улици и по ул. Войнишка, която води към мястото на тържеството, шпалир от войници.

На площада пред осма дружина е построен аналой. Около него от 7 часа се трупа гражданството. Войниците и моряците от варненския гарнизон са построени в каре.

Там са и възпитаниците на морското училище, ветераните от войните, родолюбиви организации, колоездачи, спортисти, учащи се. Постепенно пристигат официалните лица.

В 7 и половина часа военният министър **г-н генерал Кисьов**, съпровождан от началник щаба на армията г-н генерал Бакърджиев и други висши офицери от щаба на армията и Варненския гарнизон, направи преглед на войските.

Точно в 7 и 50 м. с два автомобила пристигнаха **Техни Величества** *Цар Борис и Царица Йоана, заедно с Н. Височество Принц Кирил, Техни височества Княгините Евдокия и Надежда, съпругът на последната – Вюртенбергския херцог*, придружени от малка свита.

Н.В. Царят бе облечен в красива униформа на морски офицер, Княз Кирил в униформа на полковник. Негово Величество поздрави офицерите, войниците, възпитаниците на Морското училище – всички строени в карето.

Веднага след това започна панахидата за загиналите офицери и моряци. Службата се извърши от Негово Високо Преосвещенство митрополит Симеон при аналоя с цялото царско семейство и неговата свита, всички официални лица, г-да г-да офицерите и много видни граждани. След панахидата се отслужи и молебен. Към края на службата от юг се появи една малка **ескадрила от 5 аероплана**, които в красив строй направиха няколко кръга над площада.

След молебена Н.В. Царят разговаря продължително с митрополит Симеон.

*

Пред вратите на осма дружина е направен красив павилион, окичен със знамена и зеленина.

Тук застават Техни Величества. Произвежда се паред, командван от началника на Варненския гарнизон г-н генерал Жечев. Пред Н.В. Царя минават в церемониален марш: офицерите от гарнизона начело с генерал Жечев, запасните офицери, опълченците, запасните подофицери, войниците от 8 дружина, начело с полковник Стайчев, офицерите от морското училище начело с кап. I ранг Стателов, питомците на морското училище, специални школи, моряците от трите миноносеца „Смели", „Строги" и Дръзки", морската полицейска служба, колоездачите и инвалидите.

След парада поканените лица, начело с Царя и Царицата отидоха в салона на морското училище. Техни величества разгледаха училището. След това кап. I ранг Стателов, началник на морската учебна част даде отчет за развитието на училището от основаването му до днес. След него кап. II ранг Сава Иванов, началник на Морското училище, направи преглед на 50 годишния изминат път от Морското училище.

Отчетите на двамата началници бяха изпратени с ръкопляскания.

След тях взе думата **Негово Величество Царя**, който каза:

„Драги офицери, драги граждани и гражданки, аз дойдох с особена радост да взема участие в днешното тържество. То е скромно, но е от значение, защото ние честваме петдесет годишнината от създаването на едно техническо морско училище.

Петдесет години на едно подобно училище в старите държави е вече нещо, с което хората се гордеят. А в една млада страна като нашата, която захваща почти едновременно своето съществуване, да се мисли да създаде едно училище, което да бъде спомагало и един от най-важните лостове за стопанското развитие и изобщо за развитието и напредъка

на една страна и за използването на морето е един отраден факт, който считам че е от голямо значение да се подчертае тук, за да се покаже голямото съзнание, което ние българите имаме за значението на морето и напредъка на техниката.

Аз приветствам от все сърце сегашните началници, преподаватели и възпитаници от училището, аз приветствам всички бивши възпитатели и възпитаници на туй училище, което аз още от малък, от дете съм видял доста отблизо, почти вече от четвърт век как се е развивало. Аз от все сърце ви приветствам и пожелавам, щото то да продължава все на същия път да крепне и се развива.

Машинното, сега Морско машинно училище, през своя половин вековен път е минало през седем етапа.

Дано те са били, както е казано в библията, седемтях гладни години.

Дано след този половин вековен опит от сега нататък за вековете заедно с българския народ то преживее по-добри бъднини.

Половин век, това не е малко нещо, за половин век се преживява много, както от отделния човек, така и от народа. За народа това е една велика школа, в която школуват и хора и институти. Така се е образувал на здрави основи този институт, чийто юбилей днес честваме.

И за туй, казвам, след тази петдесет годишна закалка, дано то продължава да дава винаги добре подготвени младежи. Една от големите заслуги е, че то е давало и ще дава много здрави, положително подготвени техници, но е дало и много здраво и положително подготвени граждани.

А тези две неща, събрани в едно, дават качества, които са завидни, и с които всеки който ги притежава може да се гордее и да бъде сигурен, че ще изпълни добре дълга си като син на тая родина в което и да било поприще.

Нека Морското машинно училище и занапред създава випуски – едни от които да отиват с достоинство по разните морета, по които макар и скромно, но с чест се развява нашето знаме, да разнасят с чест и достоинство българското име, а други да бъдат живителна струя на светлина и напредък по всички кътове на нашата малка родина за нейното благоденствие, за чест, слава и гордост на българския народ.“

Речта на Н.В. Царя бе изпратена с бурно и продължително „ура“.

След речта на царя, поднесоха на началника на Морската учебна част своите ласкави приветствия официалните представители и организации.

Улица „Войнишка“ от казармите до Каналска е блокирана от народ, който се тълпи да види Царя и Царицата.

От там множеството се отправи за III прогимназия, където стана откриването изложбата на морското училище.

Долу в ляво следва фотокопието на част от **стр. 2 на същия брой на вестника**, съдържащ разказ за Морското машинно училище. Следва текста (*в съвременен правопис*):

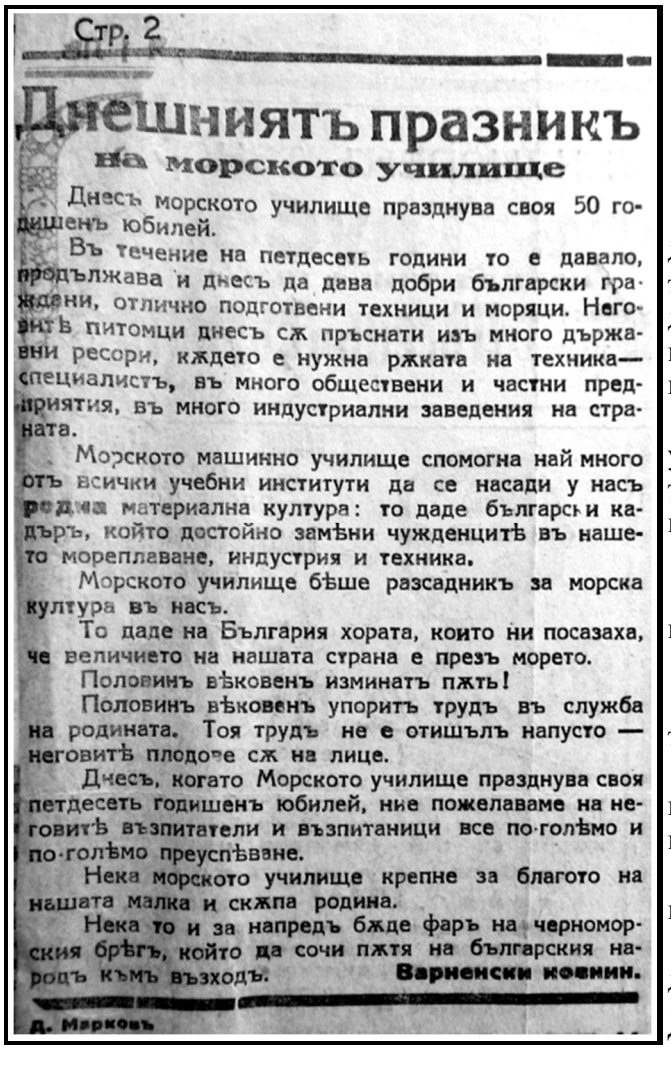

Стр. 2

Днешният празникъ
на морското училище

Днесъ морското училище празднува своя 50 годишенъ юбилей.

Въ течение на петдесеть години то е давало, продължава и днесъ да дава добри български граждани, отлично подготвени техници и моряци. Неговитѣ питомци днесъ сж пръснати изъ много държавни ресори, кждето е нужна ржката на техника—специалистъ, въ много обществени и частни предприятия, въ много индустриални заведения на страната.

Морското машинно училище спомогна най много отъ всички учебни институти да се насади у насъ родна материална култура: то даде български кадъръ, който достойно замѣни чужденцитѣ въ нашето мореплаване, индустрия и техника.

Морското училище бѣше разсадникъ за морска култура въ насъ.

То даде на България хората, които ни посазаха, че величието на нашата страна е презъ морето.

Половинъ вѣковенъ изминатъ пжть!

Половинъ вѣковенъ упоритъ трудъ въ служба на родината. Тоя трудъ не е отишълъ напусто — неговитѣ плодове сж на лице.

Днесъ, когато Морското училище празднува своя петдесеть годишенъ юбилей, ние пожелаваме на неговитѣ възпитатели и възпитаници все по-голѣмо и по-голѣмо преуспѣване.

Нека морското училище крепне за благото на нашата малка и скжпа родина.

Нека то и за напредъ бжде фаръ на черноморския брѣгъ, който да сочи пжтя на българския народъ къмъ възходъ.

Варненски новини.

Д. Марковъ

Днешният празник
на морското училище

Днес морското училище празнува своя 50 годишен юбилей.

В течение на петдесет години то е давало, продължава и днес да дава добри български граждани, отлично подготвени техници и моряци. Неговите питомци днес са пръснати из много държавни ресори, където е нужна ръката на техника-специалист, в много обществени и частни предпроятия, в много индустриални заведения на страната.

Морското машинно училище спомогна най-много от всички учебни институти да се насади у нас родна материална култура; то даде български кадър, който достойно замени чужденците в нашето мореплаване, индустрия и техника.

Морското училище беше разсадник за морска култура в нас.

То даде на България хората, които ни показаха, че величието на нашата страна е през морето.

Половин вековен изминат път!

Половин вековен упорит труд в служба на родината. Тоя труд не е отишъл напусто – неговите плодове са на лице.

Днес, когато Морското училище празнува своя петдесет годишен юбилей, ние пожелаваме на неговите възпитатели и възпитаници все по-голямо и по-голямо преуспяване.

Нека морското училище крепне за благото на нашата малка и скъпа родина.

Нека то и за напред бъде фар на черноморския бряг, който да сочи пътя на българския народ към възход.

Д. Марков **Варненски новини**